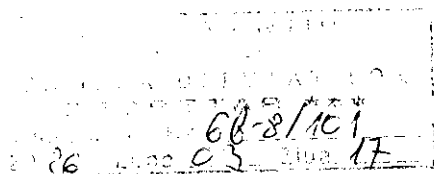

**Nr. 2825, 2828, 2827, 2826, 2829, 2830, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846,
2847, 2848, 2849, 2762, 2764, 2756, 2754, 2769/2026**

13 -03- 2026

**Către: Doamna Deputat Oana MURARIU
Secretar al Camerei Deputaților**

Ref. la: Răspunsuri la întrebări/interpelari formulate de deputați

Stimată doamnă secretar,

Vă transmitem, alăturat, răspunsurile instituțiilor vizate cu privire la unele întrebări/interpelări formulate de deputați, potrivit tabelului anexat.

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Nr. 2450 / DRI
DATA 11.03.2026

Nr. 10./13802/2026 / 11...03.2026

Către: Doamna deputat A.U.R. Cristina Emanuela DASCĂLU

Parlamentul României - Camera Deputaților

Ref: *interpelarea adresată ministrului justiției, cu obiectul „Eficiența politicilor de reintegrare socială a persoanelor private de libertate și măsurile concrete pentru reducerea recidivei”*

Stimată Doamnă Deputat,

Ca urmare a interpelării dumneavoastră adresată ministrului justiției, cu obiectul „Eficiența politicilor de reintegrare socială a persoanelor private de libertate și măsurile concrete pentru reducerea recidivei”, vă comunicăm următoarele:

1. Cu privire la întrebarea nr. 1, precizăm că în cadrul sistemului penitenciar sunt întreprinse demersuri atât în vederea formării în rândul persoanelor custodiata a unei atitudini corecte față de valorile sociale, de regulile de conviețuire socială și față de muncă, cât și pentru stimularea actorilor sociali în vederea facilitării procesului de reintegrare în comunitate a persoanelor care au executat pedepse sau măsuri privative de libertate. În acest sens, subliniem că scăderea constantă a ratei recidivei, de la valori de peste 46% în anul 2008, la sub 37%, în ultimii patru ani, confirmă impactul pozitiv al măsurilor aplicate.

În ceea ce privește ponderea deținuților recidiviști, în populația penitenciară generală, în ultimii 5 ani, remarcăm o linie a ratei recidivei relativ descendentă, după cum urmează: 37,03% (2021), 36,93% (2022), 36,97% (2023), 36,91% (2024), 36,97% (2025).

2. În ceea ce privește întrebarea nr. 2, menționăm că, la nivelul sistemului penitenciar, este disponibilă o ofertă extinsă de programe și activități de reintegrare socială pentru toate categoriile de persoane private de libertate. În prezent, aceasta cuprinde 119 programe, structurate astfel: educație - 72 de programe (dintre care 15 dedicate minorilor și tinerilor și 3 destinate femeilor), asistență psihologică - 30 de programe (de asistență specifică, generală și de tip comunitate terapeutică), asistență socială - 12 programe, precum și 5 tipuri de grupuri sociale de tratament.

Oferta este diversificată și adaptată, în mod constant, pentru a răspunde cât mai eficient nevoilor și provocărilor cu care se confruntă persoanele private de libertate și pentru a facilita interacțiunea socială pozitivă a acestora în afara camerelor de detenție.

În anul 2025, au fost înregistrate 327.709 de participări ale persoanelor private de libertate la activități educative, de asistență psihologică și asistență socială.

Totodată, la nivel național, este asigurat accesul persoanelor private de libertate la activități de instruire școlară și formare profesională. Datele statistice privind participarea acestora sunt următoarele:

- 2.768 de deținuți înscriși la activități de instruire școlară (11% din efectivul total);

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- 3.854 de persoane private de libertate (15%) au participat, la nivelul locurilor de deținere, la demersuri de formare profesională, dintre care 1.975 de participări la activități de informare, mediere și consiliere a muncii, cursuri de calificare, recalificare și perfecționare profesională, 762 de deținuți implicați în activități de tipul Burse ale locurilor de muncă și 1.117 de persoane instruite în cadrul unor ateliere ocupaționale de dobândire a unor deprinderi practice (9 tipuri de ateliere).

3. În ceea ce privește întrebarea nr. 3, menționăm că legislația în vigoare aplicabilă sistemului ~~administrației--penitenciare--include--mecanisme--care--permit~~ corelarea activităților de formare profesională cu dinamica pieței muncii, acestea fiind realizate, în principal, prin instrumente de colaborare interinstituțională și prin analiza nevoilor identificate la nivel local.

La fiecare penitenciar sunt organizate, cu prioritate, cursurile prevăzute în planul anual al agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă. Potrivit art. 68 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare: „(1) *Cursurile de calificare, recalificare, perfecționare și specializare se organizează pentru ocupații, meserii și profesii definite și cuprinse în Clasificarea ocupațiilor din România.* (2) *Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și furnizorii de servicii de formare profesională autorizați pot organiza cursuri de calificare, recalificare, perfecționare și specializare și pentru ocupații sau meserii neincluse încă în Clasificarea ocupațiilor din România, numai după ce au obținut avizul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.*”

Totodată, organizarea cursurilor de formare profesională din resurse bugetare proprii Administrației Naționale a Penitenciarelor este condiționată de realizarea unei analize a nevoilor educaționale, de prioritizarea acestora în raport cu obiectivele de reintegrare socială și de alinierea la prioritățile strategice ale sistemului penitenciar. Această analiză constituie principalul instrument prin care se evaluează oportunitatea și relevanța calificărilor propuse.

În concluzie, sistemul penitenciar dispune de mecanisme instituționale și procedurale care permit evaluarea și adaptarea calificărilor la cererea reală de pe piața muncii, prin colaborarea cu structurile specializate ale statului și prin analiza nevoilor identificate la nivelul fiecărui loc de deținere. Eficiența acestui demers depinde, însă, de actualizarea constantă a informațiilor privind dinamica pieței muncii, de resursele disponibile și de consolidarea parteneriatelor cu mediul economic local.

4. Referitor întrebarea nr. 4, facem precizarea că toate persoanele private de libertate aflate în perioada premergătoare analizei în comisia pentru liberare condiționată sunt incluse într-un program multidisciplinar, care vizează următoarele:

- a) informarea cu privire la etapele care trebuie urmate după punerea în libertate, în scopul reintegrării sociale;
- b) identificarea și informarea cu privire la elementele de suport social care pot oferi asistența necesară facilitării reintegrării sociale;
- c) acordarea de asistență psihologică, în vederea facilitării reintegrării sociale;
- d) crearea premiselor pentru acordarea asistenței post-penale, în cazul persoanelor care urmează să fie puse în libertate.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Programul de pregătire pentru liberare este implementat de către o echipă multidisciplinară formată din educator, asistent social, psiholog și preot, și include următoarele module:

1. Modulul asistență socială, ce cuprinde:

- Tema nr. 1 - Ședința introductivă
- Tema nr. 2 - Pregătirea pentru provocările vieții în societate
- Tema nr. 3 - Liberarea condiționată
- Tema nr. 4 - Instituții, asociații și organizații cu rol în facilitarea reintegrării sociale

2. Modulul educație, ce cuprinde:

- Tema nr. 5 - Identificarea unui loc de muncă
- Tema nr. 6 - Instrumente de sprijin pentru identificarea unui loc de muncă
- Tema nr. 7 - Interviu pentru angajare
- Tema nr. 8 - Ce-mi doresc în viață

3. Modulul asistență psihologică, ce cuprinde:

- Tema nr. 9 - Planul meu după liberare
- Tema nr. 10 - Să învăț să găsesc soluții
- Tema nr. 11 - Adaptarea în situații discriminatorii/stigmatizante/ frustrante
- Tema nr. 12 - Îmi doresc vs. Am nevoie

4. Evaluare finală, ce cuprinde:

- Tema nr. 13 - Evaluare finală (asistent social):
 - ✓ Temă opțională - Cum renunț la conduite indezirabile social (psiholog)
 - ✓ Temă opțională - Inițierea unei activități independente sau a unei afaceri (educatorul/asistentul social)
 - ✓ Temă opțională - Suportul oferit de Biserica Ortodoxă Română în sprijinirea persoanelor după liberare (preot).

Referitor la serviciile de consiliere, menționăm că acestea sunt disponibile în toate locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor și se acordă în urma unei evaluări de specialitate, care indică necesitatea acestui demers.

La nivelul sistemului penitenciar sunt reglementate următoarele tipuri de consiliere:

- *Consilierea educațională*, ce reprezintă un demers semistrukturat cu caracter specific, proactiv, de orientare și învățare a persoanelor private de libertate, susținut în vederea creșterii potențialului de responsabilizare și dezvoltare a individului și a formării unor repere valorice corecte, la care acestea să se poată raporta ulterior cu ușurință. Presupune asistarea persoanelor private de libertate, în vederea conștientizării resurselor personale și înțelegerii oportunităților educaționale - școlare, profesionale și vocaționale, pe care le au la dispoziție;
- *Consilierea pe probleme sociale*, ce reprezintă un demers semistrukturat cu caracter specific prin care se acordă sprijin calificat persoanelor private de libertate, în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntă și a pregătirii acestora

MINISTERUL JUSTIȚIEI

pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar. Consilierea pe probleme sociale poate implica și membri ai familiilor persoanelor private de libertate, atunci când situația impune acest demers, în cadrul locului de deținere, în spații special amenajate, după caz, prin mijloace de comunicare la distanță.

- *Consilierea psihologică*, ce reprezintă un demers semistructurat cu caracter specific, susținut în scopul prevenției și ameliorării problemelor emoționale, cognitive, de comportament și al asistării persoanelor private de libertate în identificarea soluțiilor necesare pentru depășirea dificultăților cu care se confruntă, inclusiv intervenția pentru susținere în situații de criză.

În anul 2025, au fost înregistrate 37.855 de participări ale persoanelor private de libertate la activități de consiliere în cele trei ani de intervenție.

În ceea ce privește facilitarea tranziției persoanelor private de libertate către comunitate, precizăm că Administrația Națională a Penitenciarelor a dezvoltat, în cadrul unui proiect finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian, cel mai amplu proiect de infrastructură penitenciară realizat în România după anul 2000.

Astfel, la data de 16 septembrie 2025, a fost inaugurat, în cadrul Penitenciarului Baia Mare, un nou pavilion de detenție, cu o capacitate de 420 de locuri. Pavilionul dispune de 70 de camere, fiecare cu o capacitate de 6 locuri, concepute pentru a asigura condiții care respectă demnitatea umană și care sprijină procesul de reintegrare socială. Clădirea este dotată cu facilități moderne, incluzând o sală de spectacole, o bibliotecă și o bază de autogospodărire (bucătărie proprie și spălătorie), menite să contribuie la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viața după punerea în libertate.

Totodată, proiectul integrează conceptul inovator „seamless”, inspirat din modelul norvegian, care promovează colaborarea integrată între serviciile penitenciare, serviciile de probațiune și comunitate, în vederea sprijinirii tranziției persoanelor private de libertate către viața post-detentie.

5. Cu privire la întrebarea nr. 5, facem următoarele precizări:

A. În primul rând, menționăm că Administrația Națională a Penitenciarelor a dezvoltat colaborări cu instituții și organizații neguvernamentale, în vederea consolidării asistenței oferite persoanelor private de libertate.

Din cele 57 de protocoale de colaborare existente în anul 2025, în 10 sunt prevăzute măsuri de sprijin acordate persoanelor private de libertate ulterior punerii în libertate, după cum urmează:

- *Asociația Dincolo de succes* - asistarea persoanelor private de libertate după liberare, prin servicii de consiliere, orientare profesională și suport material și facilitare de integrare pe piața muncii;
- *Asociația Serviciul Umanitar pentru Penitenciare* - identificarea unor soluții pentru a oferi găzduire temporară, după punerea în libertate, persoanelor aflate în dificultate;
- *Fundația Stânca Veacurilor* - identificarea unor soluții pentru găzduire temporară și sprijin în vederea găsirii unui loc de muncă după punerea în libertate;
- *Asociația Fight for Freedom* - oferă găzduire în cadrul Centrul rezidențial de integrare/reintegrare socială a persoanelor fără adăpost NOI ÎNCEPUTURI;

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- *Fundația Prison Fellowship Romania* - oferă găzduire în cadrul Centrului de Incluziune Socială;
- *Agencia Națională pentru Romi* - demersuri pentru identificarea unei rețele de centre de incluziune socială persoanelor considerate vulnerabile, care urmează a fi puse în libertate;
- *Organizația „Salvați Copiii”* - demersuri pentru identificarea unei rețele de centre de incluziune socială persoanelor considerate vulnerabile care urmează a fi puse în libertate;
- *Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție* - facilitează preluarea minorului care este pus în libertate atunci când acesta este lipsit de sprijinul familiei sau beneficiază de o formă de protecție specială;
- *Asociația Bărbaților Creștini* - derularea altor proiecte comune, care vizează facilitarea reintegrării sociale a persoanelor aflate în detenție și diminuarea discriminării și a prejudecăților sociale cu privire la acestea;
- *Federația CEAS* - asistarea atât a persoanelor aflate în detenție, cât și a celor puse în libertate, în vederea facilitării reintegrării familiale și sociale, inclusiv identificarea unor locuri de muncă și oferirea de sprijin material, social și psihologic;
- *Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă* - facilitarea reintegrării pe piața muncii după punerea în libertate.

De asemenea, în cadrul colaborărilor dezvoltate cu diferite organizații neguvernamentale, persoanele private de libertate beneficiază de sprijin post-detenție, prin intermediul centrelor de reintegrare socială, care oferă servicii de cazare pe o anumită perioadă de timp.

În anul 2025, astfel de servicii au fost oferite după cum urmează:

- Centrul rezidențial de integrare/reintegrare socială a persoanelor fără adăpost "NOI ÎNCEPUTURI", al Asociației *Fight for Freedom* (un beneficiar);
- Centrul de Incluziune Socială al *Fundației Prison Fellowship Romania* (doi beneficiari);
- Centrul creștin de reintegrare socială *Onisim* (cinci beneficiari).

B. De asemenea, subliniem faptul că serviciile de probațiune gestionează procesul de supraveghere în cazul persoanelor liberate condiționat, potrivit dispozițiilor art. 101 din Codul penal, dacă restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării este de 2 ani sau mai mare.

În cazul acestor persoane, intervenția consilierului de probațiune manager de caz poate fi multiplă, fie ca urmare a impunerii unor obligații stabilite de către instanță (*instanța poate impune persoanei condamnate să execute una sau mai multe dintre obligațiile prevăzute la art. 101 alin (2) din Codul penal*), fie ca parte a procesului de asistare a persoanei liberate din penitenciar, în funcție de nevoile criminogene identificate în procesul de evaluare inițială.

- Tipuri de intervenții ale consilierului de probațiune privind locuirea persoanei;
- Evaluarea situației locative a persoanei;

¹ Art. 101, alin (2) Cod penal

a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;

b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- Orientarea către servicii sociale sau centre de găzduire temporare/adăposturi/centre rezidențiale, în situația în care persoana nu are unde să locuiască;
- Colaborarea cu autoritățile locale (primării, direcții de asistență socială) în vederea identificării unor soluții locative;
- Asistare privind menținerea locuinței acolo unde sunt identificate probleme (spre exemplu: sprijinirea persoanei în vederea identificării unor soluții pentru plata utilităților, menținerea curățeniei, respectarea regulilor de conviețuire socială, etc).
- Mediere pe piața muncii și ocuparea unui loc de muncă;
- Evaluarea nivelului de educație și a competențelor profesionale;
- Consiliere vocațională și orientare profesională;
- Sprijin în vederea întocmirii CV-ului și pregătirea pentru participarea la interviu;
- Colaborarea cu AJOFM/ANOFM/ONG-uri sau alte instituții care pot să ofere locuri de muncă sau cursuri de calificare profesională gratuite.
- Asistență socială:
- Evaluarea nevoilor în ceea ce privește serviciile de asistență socială;
- Facilitarea accesului la beneficiile sociale (informarea persoanei cu privire la drepturile pe care le are și serviciile sociale ce pot fi accesate, de exemplu: ajutor social, tratamente medicale gratuite etc)
- Referirea către instituțiile din comunitate: DGASPC-uri, ONG-uri, spitale, centre de sănătate mintală etc pentru nevoi legate de: consiliere psihologică, tratament dependențe, servicii medicale.

6. În ceea ce privește întrebarea nr. 6, menționăm că, în vederea creșterii posibilității de angajare a persoanelor private de libertate și prezentarea unor modele de bună practică, la nivelul locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor se organizează întâlniri de lucru cu reprezentanții angajatorilor și asociațiilor patronale din proximitate.

În anul 2025, la nivelul a 36 de locuri de deținere, au fost organizate 33 de întâlniri cu angajatori sau potențiali angajatori - partenerii direct interesați, care își desfășoară activitatea în zona aflată în proximitatea locului de deținere, la care au participat 240 de angajatori, dar și reprezentanți ai agențiilor județene de ocupare a forței de muncă, instituției prefectului, autorităților publice locale etc.

De asemenea, în cadrul sistemului penitenciar au fost înființate, în colaborare cu angajatorii, puncte de lucru cu cazare permanentă în exteriorul locului de deținere, în spații special amenajate de agentul economic (penitenciarele: Ploiești, Arad, Timișoara, Bistrița, Galați - total 322 de locuri).

7. Cu privire la întrebarea nr. 7, menționăm că Ministerul Justiției a elaborat, printr-o largă participare interinstituțională, și a promovat *Strategia națională pentru prevenirea recidivei (SNPR) 2025-2029*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 447 din 30.04.2025.

Strategia este unul dintre puținele documente de politică publică din România elaborate atât pe baza unei perioade prelungite de consultări și dezbateri între cei mai relevanți parteneri instituționali, cât și pe baza unui amplu studiu publicat în anul 2024, intitulat

MINISTERUL JUSTIȚIEI

„Studiu integrat privind cauzele recidivei”². De asemenea, este important să menționăm faptul că perioada de elaborare și validare a *SNPR 2025-2029* a fost suprapusă parțial cu seria de întâlniri ale Biroului ONU pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) organizate în vederea elaborării Strategiilor model de prevenire a recidivei (Kyoto Model Strategies)³, aprobate prin rezoluția nr. 80/226 a Adunării Generale a ONU din data de 18 decembrie 2025⁴.

Implementarea obiectivelor și a măsurilor cuprinse în cadrul *SNPR 2025-2029* va fi urmărită de un comitet-interministerial-(CI)-pentru-coordonarea-și-monitorizarea-implementării strategiei. CI și-a început activitatea prin convocarea primei reuniuni desfășurate în data de 17.07.2025. Din componența CI fac parte următoarele instituții: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, Administrația Națională a Penitenciarelor, Direcția Națională de Probațiune, Agenția Națională pentru Coordonare și Politici în Domeniul Drogurilor și Adicțiilor și Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.

SNPR 2025-2029 este construită în logica deschisă de precedentele strategii de reintegrare socială a persoanelor private de libertate, coordonate de Ministerul Justiției, al căror ultim ciclu de implementare a fost încheiat în anul 2024. Strategia continuă eforturile interinstituționale anterioare privind reintegrarea socială și proiectează un efort suplimentar în atragerea participării comunităților locale și a instituțiilor din afara sistemului corecțional/judiciar/de ordine publică într-un exercițiu de coordonare extinsă pentru asigurarea reintegrării sociale postexecutorii și a reducerii recidivei la nivel național. Astfel, sunt atrase în efortul de prevenire a recidivei o gamă largă de servicii sociale asigurate la nivel local pentru prevenirea delincvenței juvenile, a consumului substanțelor interzise, a violenței domestice și a victimizării.

Intervenția dezvoltată în cadrul strategiei este astfel gândită încât să asigure dezvoltarea măsurilor privind prevenirea recidivei, simultan, la mai multe niveluri:

- la nivelul populației generate, prin măsuri de sensibilizare și informare, dar și prin dezvoltarea capacității interinstituționale de a colecta, centraliza și analiza date din multiple surse, referitoare la infracționalitate și recidivă, în scopul calibrării politicilor și măsurilor de prevenire pe baza unor dovezi empirice concrete;
- la nivelul grupurilor vulnerabile, prin măsuri care vizează acțiuni de îmbunătățire a colaborării interinstituționale cu privire la acțiuni specifice privind susținerea copiilor și părinților provenind din familii vulnerabile; vulnerabilitatea, din punctul de vedere al strategiei, este în mod specific definită prin intersecția acțiunilor de identificare a grupurilor-țintă cele mai afectate, în circumstanțele implicării în infracționalitate, direct sau indirect - familii în situații de sărăcie și excluziune, copii cu părinți față de care s-au luat măsuri sau pedepse privative de libertate, copii pentru care a fost luată o măsură de protecție specială, copii care comit fapte de violență verbală, fizică, psihologică

² Ministerul Justiției. (2024). *Studiu integrat privind cauzele recidivei*. Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”. Brăila. Documentul este disponibil pentru consultare la adresa: <https://anp.gov.ro/norwaygrants/wp-content/uploads/sites/51/2024/01/20240103-Studiu-Integrat-recidiva.pdf>. Studiul a fost realizat în perioada 2023-2024 în cadrul proiectului „A Safe and Educated Community undertaking Responsible Engagement - SECURE”, finanțat prin Programul „Justiție” al Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021 și are la bază trei cercetări sociologice (una de tip calitativ și două de tip cantitativ), cât și analize juridice raportate la nivel național și internațional asupra fenomenelor de interes.

³ Documentul este disponibil la adresa: <https://docs.un.org/en/A/RES/80/226>.

⁴ <https://www.un.org/en/ga/80/resolutions.shtml>.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

(bullying), copii afectați de probleme de sănătate mintală, victime ale violenței domestice, femei private de libertate etc. - cu acțiunile de identificare a riscurilor asociate adoptării sau reiterării comportamentelor infracționale, dovedite în cadrul literaturii de specialitate sau în cadrul cercetărilor sociologice derulate de Ministerul Justiției în scopul elaborării „Studiului integrat privind cauzele recidivei” - abandonul școlar, consumul și abuzul de substanțe interzise și alcool etc.;

- la nivelul persoanelor sancționate cu măsuri sau pedepse neprivative de libertate, prin dezvoltarea colaborării interinstituționale în vederea implementării unor măsuri de stimulare a inserției persoanelor în cauză în sistemul de sănătate, în sistemul de educație, în piața muncii, într-un cadru funcțional de participare la viața comunității etc.;

- la nivelul persoanelor sancționate cu măsuri sau pedepse privative de libertate, prin măsuri de prevenire a recidivei care vizează participarea în piața muncii, participarea în programe de reintegrare socială, educație, programe dezvoltate din perspectiva pregătirii deținuților pentru liberare;

- la nivelul persoanelor puse în libertate, pentru consolidarea sprijinului în vederea reintegrării în perioada post-detentie, din perspectiva pieței muncii, a asistenței specializate pentru continuarea furnizării serviciilor de sănătate, asistență socială, educație, formare și calificare profesională, participare comunitară.

Cu referire la Direcția Națională de Probațiune, în anul 2025, au fost organizate diverse activități și consultări atât la nivel național, cât și local, cu participarea reprezentanților organelor judiciare, comunității și organizațiilor neguvernamentale, în scopul colectării de informații și identificării de bune practici relevante privind analiza și impactul măsurilor și sancțiunilor neprivative de libertate, consolidării cooperării interinstituționale, dezvoltării și identificării unor noi direcții de colaborare și stabilirii unui cadru comun și a unor repere privind procedura de lucru în scopul facilitării reintegrării sociale a persoanelor care se află în evidențele serviciilor de probațiune.

În cadrul unor evenimente de tip conferință, masă rotundă, webinar sau workshop, au fost abordate teme specifice referitoare la măsurile și sancțiunile neprivative de libertate, precum: îmbunătățirea și eficientizarea modului de executare a obligației de muncă neremunerată în folosul comunității; dezvoltarea rețelelor comunitare în vederea punerii în aplicare a măsurilor și sancțiunile neprivative de libertate; prevenirea comportamentelor infracționale violente și a adicțiilor în rândul elevilor; prezentarea activităților de bilanț ale serviciilor de probațiune etc.

Sistemul de probațiune promovează prevenirea comiterii de infracțiuni inclusiv prin implicare în activități de educație juridică în unități de învățământ preșcolar și universitar.

Pentru a preveni recidiva în rândul persoanelor aflate în evidența serviciilor de probațiune sunt susținute mai multe programe de reintegrare. Unul dintre acestea este programul „În siguranță la volan. Stop accidentelor!”, care se aplică în cadrul grupurilor formate din persoane supravegheate care au fost sancționate pentru comiterea infracțiunilor privind regimul rutier, față de care instanța de judecată a dispus obligația de a frecventa un program de reintegrare socială. Acesta a fost dezvoltat și implementat în parteneriat cu Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității din cadrul Ministerul Afacerilor Interne și reprezintă una din intervențiile cu rată mare de aplicare la nivelul serviciilor de probațiune. Programul are scopul de a sprijini participanții să obțină informații de natură juridică și de natură comportamentală, să dezvolte atitudini favorabile respectării legislației rutiere, să își analizeze și să înțeleagă mecanismele comportamentului propriu,

MINISTERUL JUSTIȚIEI

să conștientizeze factorii care îi predispun la comiterea de infracțiuni și să își dezvolte capacitatea de a exercita control asupra lor, astfel încât să reducă riscul acestora de a recidiva.

Totodată, în sistemul de probațiune sunt respectate principiile justiției restaurative, iar persoanele supravegheate sunt sprijinite, motivate și îndrumate către implicarea în activități comunitare, achitarea obligațiilor civile dispuse prin sentința penală și evitarea situațiilor de risc infracțional.

Pentru anul 2029, care va marca finalul perioadei de implementare a documentului strategic, este urmărită, printre altele, atingerea următoarelor ținte:

- definirea unui set de indicatori comuni pentru colectarea, centralizarea și analiza datelor în vederea prevenirii fenomenului infracțional, testarea unui ciclu complet de colectare-centralizare-analiză-elaborare recomandări specifice privind măsuri țintite de prevenire a recidivei, pe baza indicatorilor concepuți și perfecționarea colaborării interinstituționale în vederea operaționalizării și permanentizării acestei activități;
- realizarea unor acțiuni de conștientizare și sensibilizare a specialiștilor din instituțiile relevante pentru prevenirea infracționalității și recidivei și a populației generale în vederea creșterii nivelului de acceptare și sprijinire a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile, în vederea creșterii nivelului de informare cu privire la riscurile adoptării comportamentelor delincvente, a pregătirii specialiștilor în domenii cheie ale activității de prevenire - recunoașterea semnelor tulburărilor mintale, abordarea nevoilor criminogene privind consumul de droguri și substanțe interzise și a altor tipuri de dependențe, creșterea nivelului de acceptare și popularizarea măsurilor și sancțiunilor neprivative de libertate;
- dezvoltarea colaborării interinstituționale în vederea sprijinirii grupurilor vulnerabile prin adoptarea și operaționalizarea unor protocoale de colaborare în vederea integrării persoanelor condamnate în piața muncii, în sistemul educațional, în viața comunitară locală;
- elaborarea unui instrument de evaluare a riscului de reitereare a faptelor de violență verbală, fizică, psihologică (bullying) în unitățile de învățământ;
- adoptarea unei modificări legislative operate la nivelul Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vederea instituirii obligativității parcurgerii unui program de prevenire a recidivei în domeniul violenței domestice pentru agresori;
- operaționalizarea unui centru de dezintoxicare și tratare a dependențelor;
- creșterea participării în muncă a persoanelor private de libertate și a celor puse în libertate, prin dezvoltarea parteneriatelor cu angajatorii, prin dezvoltarea programelor de formare, prin formularea unor propuneri de modificare legislativă în sensul restricționării accesului angajatorilor la cazierul judiciar;
- creșterea participării comunităților locale la procesul de reintegrare socială a persoanelor private de libertate și a celor eliberate din sistemul penitenciar și din sistemul de probațiune;
- implementarea unor programe de interes național pentru persoanele private de libertate, în vederea creșterii accesului acestora la servicii educaționale, psihologice și sociale în cadrul sistemului penitenciar;

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- dezvoltarea unui centru de incluziune socială pentru perioada post-detenență și a furnizării serviciilor integrate după punerea în libertate;
- implementarea metodologiei programului de mentorat în perioada post-detenență;
- modificarea legislației incidente privind eliberarea actelor de identitate (fără caracter provizoriu), pentru persoanele care urmează a fi puse în libertate și nu pot face dovada unui domiciliu stabil;
- elaborarea propunerii de modificare a legislației incidente privind asigurarea, în mod gratuit, a serviciilor de asistență medicală psihiatrică, în perioada post-detenență;
- asigurarea continuității asistenței de specialitate pentru persoanele puse în libertate care au tulburări ale consumului de substanțe psihoactive și/sau alcool;
- construirea unui centru de servicii socio-profesionale în sistem integrat destinat persoanelor private de libertate și persoane care au fost puse în libertate.

8. Referitor la întrebarea nr. 8, facem următoarele precizări:

A. La nivelul sistemului de probațiune se derulează un număr de 17 programe de reintegrare socială, concepute pentru a sprijini persoanele aflate în evidența serviciilor de probațiune.

Programele de reintegrare socială au ca obiective principale:

- restructurarea cognitiv-comportamentală prin modificarea atitudinilor și comportamentelor antisociale;
- îmbunătățirea capacității de rezolvare de probleme;
- dezvoltarea abilităților sociale necesare evitării unor situații de risc care pot conduce la recidivă;
- controlul furiei a elementelor declanșatoare, precum și a tehnicilor de gestionare și de autocontrol;
- prevenirea recăderilor (droguri/alcool);
- formare civică.

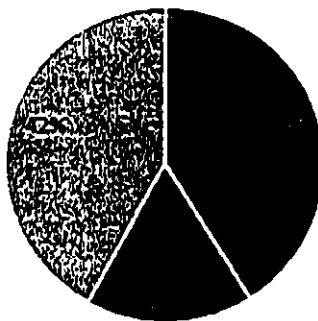
Totodată, în cadrul sistemului de probațiune se derulează două programe specifice în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor. Una dintre intervenții (aflată în stadiul de pilotare) este inițiată în perioada detenției și continuă după eliberarea din penitenciar în cadrul serviciului de probațiune, asigurând astfel continuitatea procesului de reintegrare socială și sprijinul necesar adaptării persoanei puse în libertate la viața din comunitate.

Analiza realizată la finalul anului 2025 evidențiază faptul că față de 58% dintre persoanele eliberate condiționat (minori/majori), aflate în evidența serviciului de probațiune, instanțele de judecată au dispus următoarele obligații:

- de a urma un curs de pregătire școlară și calificare profesională, în procent de 17%;
- de a frecventa unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate, în procent de 41%.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Obligații din sfera asistării sociale

■ program ■ curs ■ fără obligații

Aceste date evidențiază rolul important al procesului de asistare/intervenție realizat de către serviciile de probațiune în lucrul cu persoanele liberate condiționat. Aceste intervenții au un dublu rol: pe de o parte se urmăresc respectarea obligațiilor stabilite de către instanță, iar, pe de altă parte, vizează reducerea riscului de recidivă, creșterea gradului de siguranță socială în comunitate și sprijinirea persoanelor liberate condiționat în procesul de reintegrare socială.

B. La nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, resursele financiare se alocă în funcție de solicitările anuale întocmite de fiecare loc de deținere pentru derularea programelor și activităților de reintegrare socială, acestea fiind fundamentate pe necesitățile reale identificate. Alocarea se realizează în baza bugetelor aprobate, asigurând astfel suportul necesar pentru implementarea coerentă a activităților, pentru adaptarea acestora la specificul beneficiarilor și pentru atingerea obiectivelor de reintegrare socială.

Cu deosebită considerație,

Radu MARINESCU

Ministrul Justiției

